

Motion av Juan Carlos Cebrián m. fl. (s) om en röd matta in i vården för de äldsta psykiskt sjuka

Psykiska sjukdomar bland äldre är idag en slags folksjukdom. I Sverige har en tredjedel av alla äldre någon form av behandlingskrävande psykisk sjukdom och situationen i Stockholms län är inte annorlunda. Psykisk sjukdom hos äldre orsakas inte i första hand av åldrandet i sig. Kroppsliga sjukdomar, förändringar i hjärnan och förluster i det sociala nätverket bidrar till stor del till ökad psykisk sjuklighet.

Aktuella rön och erfarenheter visar att man inom närsjukvården har svårigheter att upptäcka psykiska störningar hos äldre. Många äldre deprimerade får därmed inte adekvat behandling. Symtomen är inte alltid de samma som hos yngre personer, vilket ställer speciella krav på kunskaper hos läkare och annan personal.

Av fokusrapporten *Äldrepsykiatri* i SLL framgår att stora delar av länet saknar lokal tillgång till särskild äldrepsykiatrisk närsjukvård. Där det finns räcker inte resurserna till. Det finns till exempel ingen särskild psykiatrisk vård vare sig i Sverige eller i Stockholms läns landsting för äldre med schizofreni, trots att denna sjukdom drabbar omkring 1 procent av befolkningen och ofta varar resten av livet.

Det saknas äldrepsykiatrisk vård i stora delar av länet. Äldrepsykiatriska vårdplatser finns endast

på S:t Göran och äldrepsykiatri saknar en samlad organisation. Tillgången på psykiatriska vårdavdelningar som är anpassade efter äldres behov måste öka.

Utan anhöriga skulle fungera inte äldrevården. Anhöriga till äldrepsykiatri bär en särskilt stor börda. Behovet av att starta utvecklingsprojekt och forskning om anhörigas nuläge och framtida roll är därför väldigt stor.

Länet blir alltmer mångkulturellt, vilket även gäller äldre. Bra former för sjukvård, bemötande och omvårdnad för psykiskt sjuka äldre människor med olika språk, kulturell bakgrund och religion behöver utvecklas.

Då och då framförs önskemål om äldrepsykiatri ska bli en egen medicinsk specialitet. Så sent som 2003 utförde Socialstyrelsen på regeringens uppdrag en översyn av de medicinska specialiteterna. När det gällde äldrepsykiatri konstaterade socialstyrelsen att området bör uppmärksammas eftersom det ansågs vara ett försummat område som inte ingår som en naturlig del av vare sig psykiatri eller geriatriken. Men en alltför långt gången specialiseringsgrad är ibland till skada för ett mer generalistiskt perspektiv. Det ansågs därför att kompetensområdet äldrepsykiatri borde integreras genom en ökad samverkan mellan psykiatri och geriatrik.

Äldrepsykiatri i Stockholms läns landsting skulle också vinna på att samordna resurser och kompetenser för äldrepsykiatri, geriatrik och psykiatri. Det finns stora utbildningsbehov och stor efterfrågan på föreläsningar inom äldrepsykiatri för olika yrkeskategorier. Samverkan och samordning behövs av både resurser, kunskap och fortbildning. Landstingets sakkunnigkommitté bör ges i uppdrag att överväga vilka verktyg och styrformer som behöver utvecklas för att på bästa sätt etablera ett äldrepsykiatriskt teamarbete i både öppenvård och slutenvård.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

- att* ta fram ett utvecklingsprogram i syfte att utveckla en äldrepsykiatrisk kompetens för berörd personal
- att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att öka antalet psykiatriska vårdavdelningar/vårdplatser som är anpassade till äldres behov
- att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att inrätta nya äldrepsykiatriska team i länet där tillgång till sådana saknas
- att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att starta utvecklingsprojekt och stödja implementerbar forskning om anhörigas roll och behov av stöd.
- att* ta fram ett program för kunskap och kompetensutveckling om psykisk ohälsa hos äldre med invandrarbakgrund.
- att* uppdraga åt hälso- och sjukvårdsnämnden att initiera ett programarbete inom SKL som syftar till en fördjupad integration och samverkan med äldrepsykiatri inom de medicinska specialiteterna geriatrik och psykiatri.

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att ge landstingets
 sakkunnigkommitté i uppdrag att utveckla adekvata verktyg och styrformer för
en fördjupad integration och samverkan av äldrepsykiatrin inom de medicinska
specialiteterna geriatrik och psykiatri.

Stockholm den 4 september 2008

Juan Carlos Cebrián

Dag Larsson

Cristina Enocsson

Catarina Carbell

Peter Andersson